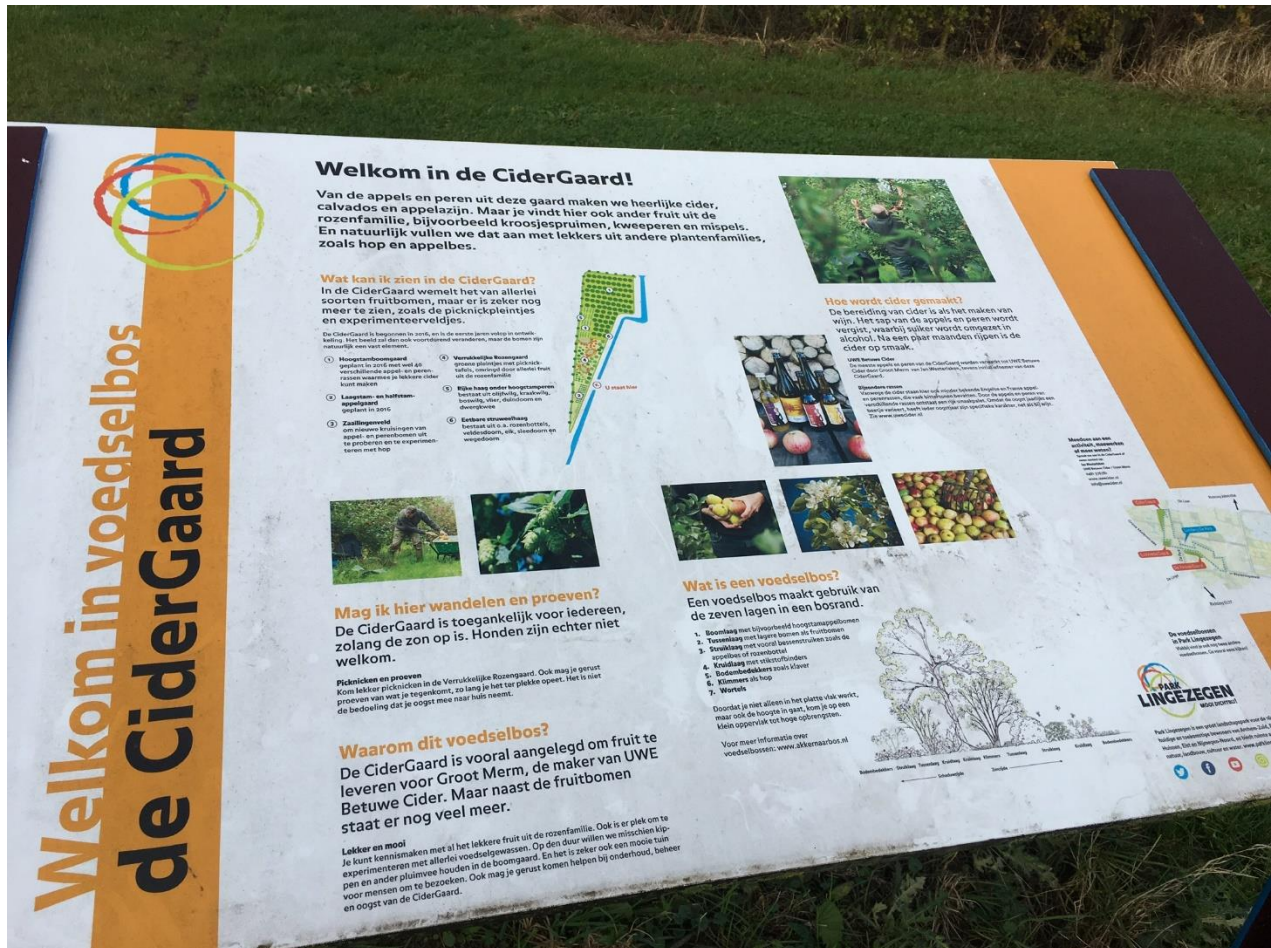

INVENTARISATIE VAN MOSSEN IN VIJF VOEDSELBOSSEN IN DE PARK, DEELGEBIED VAN PARK LINGEZEGEN IN ELST, GELDERLAND PERIODE 2018-2023

André van Lammeren & Roel Lemmens

Inventarisatie van mossen in vijf voedselbossen in De Park, deelgebied van Park Lingezen in Elst, Gelderland, Periode 2018-2023

André van Lammeren en Roel Lemmens van de KNNV afdeling Wageningen en omstreken

Uitgave: KNNV Afdeling Wageningen en omstreken:
E-mail secretariaat: secretaris@wageningen-eo.knnv.nl
Website: www.knnv.nl/wageningen

Copyright: KNNV afdeling Wageningen en omstreken.

De inhoud van de rapporten mag worden gebruikt voor doeleinden van natuurstudie, natuurbescherming, natuurbeleving en natuureducatie mits met duidelijke bronvermelding.

Inleiding

Mossen zijn over het algemeen kleine groene planten. In tegenstelling tot vaatplanten waar de varens en zaadplanten toe behoren, hebben ze geen wortels om water en voedingsstoffen op te nemen en geen vaten om die te transporteren. Mossen moeten water en voedingsstoffen uit de buitenlucht halen en van cel tot cel verder transporteren. Mossen blijven dan ook meestal klein en groeien langzaam. Ze komen vooral voor op plaatsen waar ze de concurrentie met vaatplanten aankunnen: open grond, steen, de stam en takken van bomen, en op dood hout. Ook de voortplanting is aangepast: mossen vormen ééncellige sporen die heel gemakkelijk op de wind kunnen worden verspreid.

In dit verslag worden de resultaten besproken van de inventarisatie van de voedselbossen van De Park in 2023, en worden deze vergeleken met de inventarisaties van 2018+2019 en 2021.

Werkwijze

De vijf 'voedselbossen' van De Park: Parkse Gaard, EcoVredeGaard, CiderGaard, SantackerGaard en Appelland, zijn op 8 en 15 november 2023 bezocht. De gevonden soorten zijn zo mogelijk in het veld op naam gebracht. Als daar twijfel over bestond, zijn monsters meegenomen en microscopisch gecontroleerd / gedetermineerd. Als basis voor de identificaties werd de Beknopte Mosflora van Nederland en België (Siebel & During, 2006) gebruikt. De bezoeken waren relatief vroeg in het 'mosseizoen' (vanwege de deadline van 1 december voor inlevering van verslagen), met als gevolg dat de vaak ruige kruidenvegetatie nog volop aanwezig was en mossen op de bodem vaak moeilijk te vinden waren.

Resultaten

In totaal zijn in de vijf voedselbossen 45 mostaxa (soorten en variëteiten) gevonden in 2023. Deze staan in de overzichtstabel aan het einde van dit verslag (zie Bijlage 1). In Nederland komen bijna 700 soorten mos voor, en 45 soorten is dan ook vrij weinig. De voornaamste oorzaak hiervoor is dat er in de voedselbossen een beperkt aantal biotopen zijn die aantrekkelijk zijn voor mossen. Er staan weliswaar bomen, maar die zijn nog te jong om een goed substraat voor mossen te vormen. Bovendien is de schors van vruchtbomen weinig geschikt voor een grote diversiteit aan mossen en staan de bomen meestal te ver uit elkaar om de hogere luchtvochtigheid tot stand te brengen waar veel mossen zo van houden. Er is ook maar een beperkte oppervlakte aan open bodem en dat betreft dan vooral voedselrijke klei. Er is slechts een beperkte groep van mossen die zich daarop vestigen.

Zeldzaamheid van de in 2023 aangetroffen mossen

Van de 45 mostaxa (soorten, variëteiten) zijn de meeste algemeen tot zeer algemeen, maar 2 soorten zijn vrij zeldzaam en één variëteit zeldzaam (zie tabel 1). De vrij zeldzame soorten betreffen Zodeknikmos, dat compacte kussens vormt met naar beneden geknikte cilinder- tot peervormige kapsels, die een rode verstevigingsrand rond de wijde mond hebben, waaraan het mos is te herkennen. Zodeknikmos is in groot aantal gevonden langs de plas in SantackerGaard. Ook Groot kleimos is vrij zeldzaam, maar hiervan werden slechts enkele plantjes aangetroffen in Parkse Gaard. Daksterretje staat te boek als zeldzaam, hoewel het mogelijk vaak over het hoofd wordt gezien, en werd gevonden op dakjes.

Tabel 1: Verdeling van aantallen mossen over de zeldzaamheidscategorieën

<i>Categorie</i>	<i>Aantal</i>	<i>Procentueel (totaal aantal soorten 45)</i>
Zeer algemeen (aaa)	21	47%
Algemeen (aa)	13	29%
Vrij algemeen (a)	8	18%
Vrij zeldzaam (z)	2	4%
Zeldzaam (zz)	1	2%
Totaal	45	

Aantal soorten per gebied

Het aantal soorten dat in elk deelgebied is gevonden, is sterk wisselend en soms beduidend lager dan het aantal soorten voor het totale gebied. EcoVredeGaard en SantackerGaard vertonen met respectievelijk 33 en 20 soorten de grootste variatie (zie tabel 2). Deze deelgebieden zijn beide voorzien van een waterplas, die in CiderGaard en Appelland ontbreekt. Op periodiek droogvallende delen van deze plassen vinden verschillende mossoorten een geschikt biotoop, en bovendien bevinden zich in met name EcoVredegaard steenbiotopen in de vorm van betonnen delen van bruggetjes en losse stenen, die een groeiplaats bieden aan steenspecialisten. In Parkse Gaard bevindt zich ook een plasje en daarnaast ook greppels met steilkantjes, maar ten tijde van het bezoek aan dit deelgebied was de waterstand uitzonderlijk hoog na overvloedige regen en zijn ongetwijfeld mossen van waterkanten gemist.

Tabel 2: Aantal mossoorten per deelgebied.

<i>Gebied</i>	<i>Aantal soorten</i>	<i>Procentueel (totaal aantal soorten 45)</i>
EcoVredeGaard	33	73
SantackerGaard	20	44
Parkse Gaard	19	42
Appelland	18	40
CiderGaard	16	36

Spreiding van mossoorten over de deelgebieden

In hoeveel deelgebieden komen de verschillende mossoorten voor? Slechts twee soorten zijn in alle vijf de deelgebieden gevonden: Purpersteeltje en Kleisnavelmos. De laatste is een echt kleimos, de eerste kan op vrijwel alle substraten groeien (zie tabel 3). Vijf soorten zijn aangetroffen in vier deelgebieden: Kleismaragdsteeltje, Gewoon puntmos, Kleivedermos, Gesnaveld klauwtjesmos en Fijn laddermos. Dit zijn alle algemene mossen van voedselrijkere bodems, hoewel Gesnaveld klauwtjesmos ook op ander substraten algemeen voorkomt.

Tabel 3: Overzicht van de mossoorten die in 1 tot 5 deelgebieden voorkomen.

<i>Aantal deelgebieden</i>	<i>Aantal soorten</i>	<i>Namen</i>
5 deelgebieden	2	Purpersteeltje, Kleisnavelmos
4 deelgebieden	5	Kleismaragdsteeltje, Gewoon puntmos, Kleivedermos, Gesnaveld klauwtjesmos, Fijn laddermos
3 deelgebieden	13	Gewoon dikkopmos, Zilvermos, Gedraaid knikmos, Grofkorrelknikmos, Braamknikmos, Kleigreppelmos, Gewoon krulmos, Gewoon muisjesmos, Paraplutjesmos, Grijs haarbuis, Gewoon knopmos, Gewoon haakmos, Gewoon kleimos
2 deelgebieden	12	Gewoon pluisdraadmos, Echt vetmos, Gewoon smaragdsteeltje, Bleek dikkopmos, Zodeknikmos, Kleidubbeltandmos, Slankmos, Beekmos, Gewone haarbuis, Gesteelde haarbuis, Daksterretje, Muurmos
1 deelgebied	13	Geelkorrelknikmos, Veenknikmos, Moerassikkelmos, Gezoomd vedermos, Gekroesd plakkaatmos, Kleipeermos, Boomsnavelmos, Muurachterlichtmos, Vioolsterretje, Knikkersterretje, Klein duinsterretje, Groot duinsterretje, Groot kleimos

Dertien mossoorten komen slechts in één gebied voor. Deze zijn in onderstaande tabel per deelgebied weergegeven (zie tabel 4).

Tabel 4: Mossoorten die slechts in één deelgebied voorkomen, geordend naar de 5 deelgebieden. Tussen haakjes het aantal 'unieke' mossen per deelgebied.

<i>De Parkse Gaard (2)</i>	<i>EcoVredeGaard (6)</i>	<i>CiderGaard (-)</i>	<i>Santackergaard (3)</i>	<i>Appelland (2)</i>
Klein duinsterretje	Geelkorrelknikmos		Moerassikkelmos	Vioolsterretje
Groot kleimos	Veenknikmos		Gezoomd vedermos	Groot duinsterretje
	Kleipeermos		Gekroesd plakkaatmos	
	Boomsnavelmos			
	Muurachterlichtmos			
	Knikkersterretje			

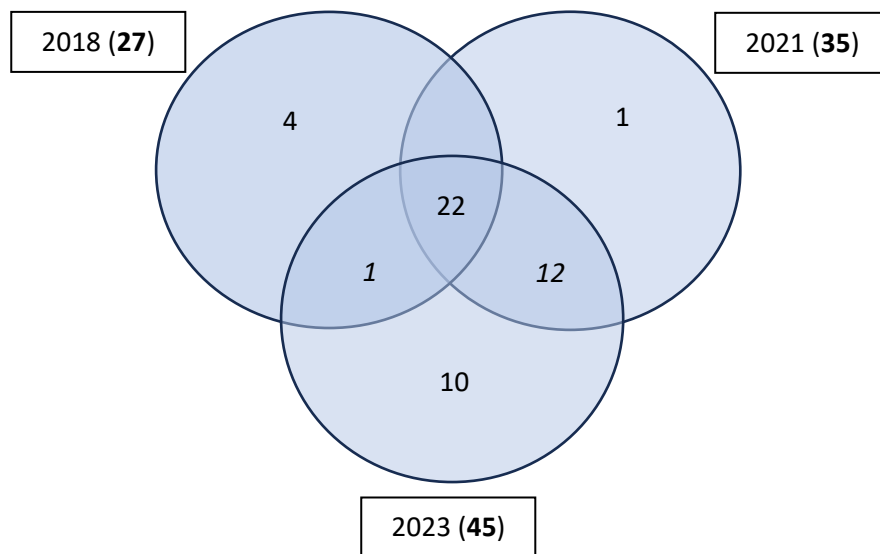
Levermossen

Mossen kunnen worden onderverdeeld in bladmos en levermos; de laatste groep wordt weer onderverdeeld in bebladerde en thalleuze levermos. Bebladerde levermos zijn niet aangetroffen, maar wel een drietal thalleuze levermos: Echt vetmos, Paraplutjesmos en Gekroesd plakkaatmos. Deze bezitten geen stengel en blaadjes, maar vormen stroken groen weefsel (het thallus).

Vergelijking diversiteit aan mossen in 2018+2019, 2021 en 2023

In 2018+2019 zijn in de voedselbossen van De Park zevententwintig verschillende mostaxa gevonden. In 2021 waren dat er vijfendertig, en in 2023 vijfenvestig (zie onderstaand Venndiagram in Figuur 1). Tien daarvan zijn nieuw voor 2023. Deze zijn rood gemarkeerd in de overzichtstabel aan het einde van dit verslag (zie Bijlage 1). Tweeëntwintig soorten zijn alle jaren gevonden, twaalf in 2021 en 2023 maar niet in 2018+2019, en één in 2018+2019 en 2023 maar niet in 2021 (Groot kleimos). In 2018 zijn vier soorten gevonden die daarna niet zijn teruggevonden, in 2021 is er één eenmalige vondst (Fluweelmos), maar in 2023 zijn maar liefst tien nieuwe taxa (waarvan 3 variëteiten van één soort) aangetroffen. Vier van deze tien groeiden op steen of beton, vier op de bodem, één epifytisch en één op een dakje. In totaal zijn 50 mostaxa (soorten, variëteiten) gevonden in de periode 2018-2023.

Figuur 1: Venndiagram van aantallen mossoorten die in de Park in 2018+2019, 2021 en 2023 gevonden zijn. Per jaar vetgedrukt het totaal aantal van dat jaar. Centraal het aantal mossoorten dat in alle jaren gevonden is, perifeer de mossen die alleen in het betreffende jaar gevonden zijn en cursief de mossen die slechts in 2 jaren gevonden zijn. In totaal zijn 50 mossoorten over de jaren aangetroffen.

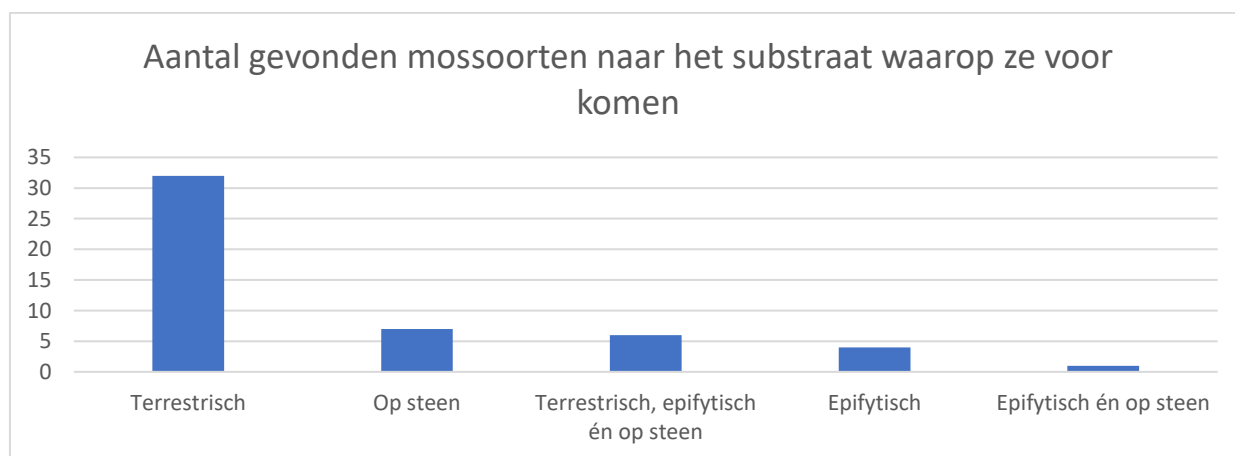

Substraat

Omdat mossen sterk onder invloed staan van hun omgeving, kan uit het voorkomen van een mos ook iets worden afgeleid over de omgeving. De meeste mossoorten hebben een voorkeurssubstraat. In onderstaande tabel 5 en figuur 2 staan de aantallen mossoorten en de procentuele verdeling over de substraten waarop alle in de loop der jaren gevonden mossoorten groeien.

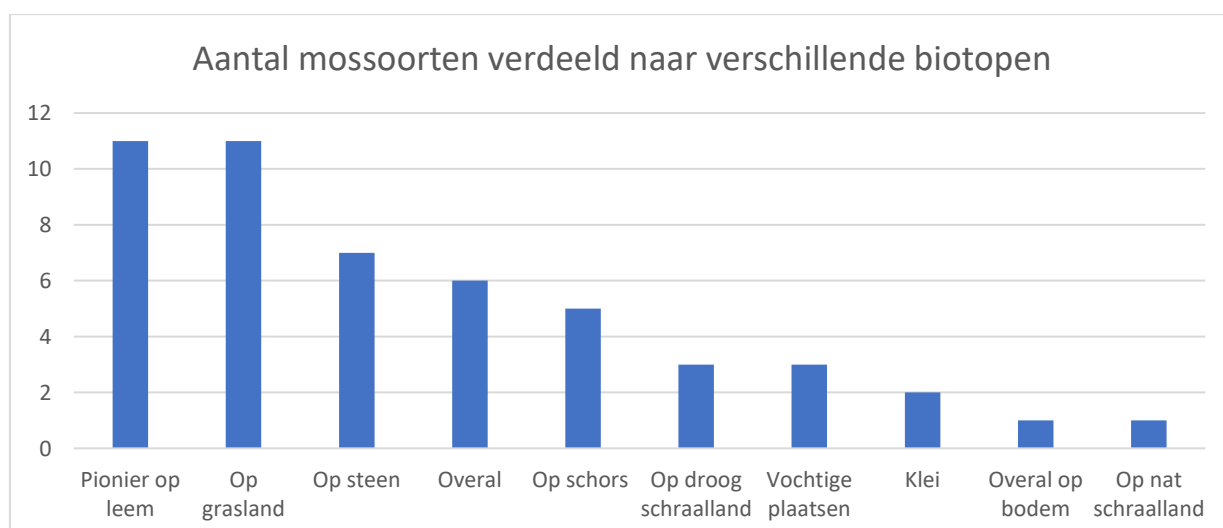
Tabel 5 en Figuur 2: Aantal gevonden mosssoorten naar het substraat waarop ze voorkomen. In totaal zijn 50 mosssoorten gevonden in de periode 2018-2023.

Substraat	Aantal mosssoorten naar het substraat waarop ze voorkomen	Procentuele verdeling
Terrestrisch	32	64%
Op steen	7	14%
Terrestrisch, epifytisch én op steen	6	12%
Epifytisch	4	8%
Epifytisch én op steen	1	2%
Totaal aantal mosssoorten	50	

Ruim meer dan de helft van de soorten (64%) die zijn aangetroffen in de voedselbossen van De Park groeit terrestrisch, dus op de bodem. Dat is niet vreemd, want andere substraten zoals steen, goed ontwikkeld bos en dood hout komen slechts in beperkte mate voor. Vooral pioniers van lemige bodem zijn gevonden, maar ook een aantal graslandsoorten. Epifyten op schors komen heel weinig voor (zie Figuur 3).

Figuur 3: Verdeling van de gevonden mosssoorten over de voorkeursbiotopen. In totaal zijn 50 mosssoorten gevonden in de periode 2018-2023.

Conclusies

Het aantal mossoorten is in de loop der jaren toegenomen, van 2018+2019 tot 2023 met maar liefst 67%. Hoewel niet geheel kan worden uitgesloten dat dit (deels) aan een waarnemer-effect ligt (intensiteit van de inventarisatie, methode), lijkt het toch vooral een gevolg van de ontwikkeling van het gebied. Met name tijdens de inventarisatie van 2023 viel het op dat de grootste diversiteit aan mossen is te vinden op sterk door mensen beïnvloede of geconstrueerde plekken in de voedselbossen: op veel belopen bodem, vooral langs de poelen, op de daken en het beton van bouwsels (schuilplaatsen, bruggetjes etc.) en op stukken hout. Dit soort plekken komt vooral veel voor in EcoVredeGaard, dat dan ook het rijkst aan mossen is. De SantackerGaard verschilt van de andere voedselbossen in een meer zandige bodem, die plaatselijk bovendien vochtig is, en dat uit zich ook in een relatief grotere verscheidenheid aan mossen, waaronder enkele unieke soorten. Het valt te verwachten dat de diversiteit aan mossen niet veel verder zal toenemen. De constante menselijke activiteit in de voedselbossen zal steeds opnieuw kansen creëren voor pioniersoorten, maar ook ervoor zorgen dat een natuurlijke ontwikkeling zoals die in opgroeiende bossen plaatsvindt achterwege zal blijven. Tenslotte geeft de laatste tabel in dit verslag het totaaloverzicht van de mossen die in 2018+2019, 2021 en 2023 in de vijf verschillende deelgebieden zijn gevonden. In dit overzicht is ook het aantal deelgebieden te zien waarin zij voorkwamen, hun voorkeursbiotoop, het substraat waarop zij werden aangetroffen en de mate van zeldzaamheid per soort in Nederland. De in 2023 nieuw gevonden mossoorten zijn in rood weergegeven.

Gewoon kleimos, *Tortula truncata* is in 2023 gevonden in drie van de vijf deelgebieden van De Park maar in alle 5 deelgebieden in de hele periode (André van Lammeren, 2023).

Bijlage 1: Overzichtstabel mossen in De Park 2018-2023

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	2018-2019			2021			2023			Parkse gaard			EcoVredegaard			Cidergaard			Santackergaard			Appelland			Aantal locaties in 2023	Biotoop	Substraat (T,E,S)	Zeldzaamheid
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2021	2023	2018	2021	2023	2018	2021	2023	2018	2021	2023	2018	2021	2023	2018	2021	2023				
<i>Amblystegium serpens</i>	Gewoon pluisdraadmos	x	x	x				x	x		x	x		x	x		x	x		x	x		x	x		2	Overall	T,E,S	aaa
<i>Aneura pinguis</i>	Echt vetmos, LM	x	x	x	x						x						x									x	Pionier op leem	T	a
<i>Archidium alternifolium</i>	Oermos	x												x						x							Pionier op leem	T	z
<i>Barbula convoluta</i>	Gewoon smaragdsteeltje	x	x	x	x						x	x		x	x		x	x		x	x		x	x		2	Grasland	T	aaa
<i>Barbula unguiculata</i>	Kleismaragdsteeltje	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	4	Grasland	T	aaa
<i>Brachythecium albicans</i>	Bleek dikkopmos																						x			2	Droog schaalland	T	aaa
<i>Brachythecium rutabulum</i>	Gewoon dikkopmos	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x				x			x			x			3	Overall	T,E,S	aaa
<i>Brachythecium salebrosum</i>	Glad dikkopmos	x			x																						Schors	E	aa
<i>Brachythecium velutinum</i>	Fluweelmos		x			x																					Schors – Dood hout	E	a
<i>Bryum argenteum</i>	Zilvermos		x	x		x	x		x	x										x				x	x	3	Overall	T,E,S	aaa
<i>Bryum barnesii</i>	Geelkorrelknikmos	x	x	x					x	x							x	x		x						1	Pionier op leem	T	aaa
<i>Bryum capillare</i>	Gedraaid knikmos	x	x	x		x	x	x		x							x									3	Overall	T,E,S	aaa
<i>Bryum caespiticium</i>	Zodeknikmos		x	x																	x			x	x	2	Grasland	T	z
<i>Bryum dichotomum</i>	Grofkorrelknikmos	x	x	x		x			x	x										x	x	x				x	Pionier op leem	T	aaa
<i>Bryum pseudotriquetrum</i>	Veenknikmos																									1	Moeras en nat schraalland	T	a
<i>Bryum rubens</i>	Braamknikmos	x	x	x		x			x	x				x	x		x	x		x	x	x				3	Pionier op leem	T	aa
<i>Calliergonella cuspidata</i>	Gewoon puntmos		x	x		x	x		x	x				x			x	x					x	x		4	Overall op bodem	T	aaa
<i>Ceratodon purpureus</i>	Purpersteeltje	x	x	x		x	x	x	x	x				x	x					x	x	x				x	Grasland	T	aaa
<i>Dicranella varia</i>	Kleigreppelmos	x	x	x	x	x		x	x	x										x	x	x				x	Grasland	T	aa
<i>Didymodon fallax</i>	Kleidubbeltandmos	x	x	x	x			x	x					x						x	x	x				x	Grasland	T	a
<i>Drepanocladus aduncus</i>	Moerassikkelmos		x	x																x	x					1	Vochtig plaatsen	T	aa
<i>Fissidens bryoides</i>	Gezoomd vedermos	x	x	x										x	x								x			1	Bos, Klei	T	a
<i>Fissidens taxifolius</i>	Kleivedermos	x	x	x	x	x	x		x	x				x	x		x	x								4	Grasland, klei	T	aa
<i>Funaria hygrometrica</i>	Gewoon krulmos	x	x	x	x	x		x	x	x				x			x	x	x	x	x	x				x	Pionier op leem	T	aaa
<i>Grimmia pulvinata</i>	Gewoon muisjesmos		x	x		x	x		x	x										x	x					3	Steen	S	aaa

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam				Parkse gaard			EcoVredegaard			Cidergaard			Santackergaard			Appelland			Aantal locaties in 2023	Biotoop	Substraat (T,E,S)	Zeldzaamheid
		2018+2019	2021	2023	2018+2019	2021	2023	2018+2019	2021	2023	2018+2019	2021	2023	2018+2019	2021	2023	2018+2019	2021	2023				
<i>Hypnum cupressiforme</i>	Gesnaveld klauwtjesmos	x	x		x	x		x	x				x	x*		x	x	4	Overall	T,E,S	aaa		
<i>Kindbergia praelonga</i>	Fijn laddermos	x	x	x		x	x	x	x	x	x		x	x		x		4	Overall	T,E,S	aaa		
<i>Leptobryum pyriforme</i>	Slankmos	x	x						x		x			x				2	Pionier op leem	T	aa		
<i>Leptodictyum riparium</i>	Beekmos	x	x	x				x	x		x					x		2	Waterkant	S	aa		
<i>Marchantia polymorpha</i>	Parapluitjesmos, LM	x	x	x	x				x				x	x	x	x	x	3	Pionier op leem	T	aaa		
<i>Orthotrichum affine</i>	Gewone haarmuts	x	x		x				x		x	x	x					2	Schors	E	aaa		
<i>Orthotrichum anomalum</i>	Gesteelde haarmuts	x	x		x	x			x									2	Steen	S	aa		
<i>Orthotrichum diaphanum</i>	Grijze haarmuts	x	x		x	x			x		x							3	Schors en steen	E,S	aaa		
<i>Oxyrrhynchium hians</i>	Kleisnavelmos	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x		x	x	5	In bos op klei	T	aa		
<i>Pellia endiviifolia</i>	Gekroesd plakkaatmos, LM			x										x				1	leem	T	a		
<i>Phascum cuspidatum</i>	Gewoon knopmos	x	x	x			x	x	x		x	x	x	x		x	x	3	Grasland, klei	T	aa		
<i>Pohlia melanodon</i>	Kleipeermos	x	x				x	x										1	Grasland, klei	T	a		
<i>Pseudoscleropodium purum</i>	Groot laddermos	x								x									Grasland, bos	T	aaa		
<i>Rhynchostegium confertum</i>	Boomsnavelmos			x					x									1	Pionier op steen	S	aaa		
<i>Rhytiadiadelphus squarrosus</i>	Gewoon haakmos	x	x						x		x	x	x	x				3	Grasland	T	aaa		
<i>Riccia sorocarpa</i>	Klein landvorkje, LM	x														x			Pionier op leem	T	a		
<i>Schistidium crassipulum</i>	Muurachterlichtmos			x					x									1	Pionier op steen	S	aa		
<i>Syntrichia montana</i>	Violetsterretje			x													x	1	Pionier op steen	S	a		
<i>Syntrichia papillosa</i>	Knikkersterretje			x					x									1	Pionier op bomen	E	aa		
<i>Syntrichia ruralis var. calcicola</i>	Klein duinsterretje			x		x												1	Hier op beton	T	aa		
<i>Syntrichia ruralis var. ruraliformis</i>	Groot duinsterretje			x													x	1	Droog schraalland	T	aa		
<i>Syntrichia ruralis var. ruralis</i>	Daksterretje			x		x											x	2	Droog schraalland Hier op dakje	T	zz		
<i>Tortula modica</i>	Groot kleimos	x	x			x				x								1	Grasland, klei	T	z		
<i>Tortula muralis</i>	Muurmos	x	x	x		x	x	x	x				x					2	Steen	S	aaa		
<i>Tortula truncata</i>	Gewoon kleimos	x	x	x	x	x		x			x	x					x	3	Pionier op klei en leem	T	a		
Aantal mossoorten per jaar en per gebied		27	35	45	11	20	19	10/12	22	32	9/11	14	16	8	25	20	8/13	12	18				

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	2018+2019	2021	2023	Parkse gaard			EcoVredegaard			Cidergaard			Santackergaard			Appelland			Aantal locaties in 2023	Biotoop	Substraat (T,E,S)	Zeldzaamheid
					2018+2019	2021	2023	2018+2019	2021	2023	2018+2019	2021	2023	2018+2019	2021	2023	2018+2019	2021	2023				
50 mossorten in totale inventarisatieperiode (2018-2023) waarvan 46 bladmossen en 4 levermossen (LM)																							

Overzichtstabel mossen in De Park 2018-2023 met respectievelijk Latijnse en Nederlandse naam, de drie jaren waarin is geïnventariseerd, de 5 deelgebieden (gaarden) waarin is geïnventariseerd, het aantal deelgebieden waarin een soort gevonden is in 2023, het algemene biotoop van het mos en het substraattypen: T = terrestrisch, E=epifytisch, S = op steen/beton. De laatste kolom geeft de zeldzaamheid. Toelichting Zeldzaamheid zz: zeldzaam z: vrij zeldzaam a: vrij algemeen aa: algemeen aaa: zeer algemeen (<https://www.verspreidingsatlas.nl/soortenlijst/mossen>) LM=Levermos.

Alle bovengenoemde soorten zijn thans niet bedreigd (TNB). * Betreft de niet geklauwde vorm van gesnaveld klauwtjesmos, Hypnum cupressiforme (resupinatum vorm).

Inventarisatie Cidergaard, Ecovredegaard en Parksegaard 8 maart 2021, Roel Lemmens en André van Lammeren 9.30-14.00h i.a.v. Margreet Jellema

Inventarisatie Santackergaard en Appelland van 13.00-16.00h op 15-3-2021, Roel Lemmens en André van Lammeren i.a.v. Margreet Jellema

Inventarisatie Cidergaard en EcoVredegaard van 10.00-13.30h op 8-11-2023, Roel Lemmens en André van Lammeren

Inventarisatie Parkse Gaard, SantackerGaard en Appelland van 10.00-13.45h op 15-11-2023, Roel Lemmens en André van Lammeren

13 (nieuw in 2021)

10 (nieuw in 2023 - in rood)